

Repetitorium

Nauka o państwie

Funkcje prawa

Prawo to zespół powszechnie obowiązujących reguł postępowania/zachowania, które zostały stworzone lub uznane przez państwo i których przestrzeganie jest zagwarantowane przez to państwo. Co oznacza zatem, że prawo pełni funkcje? W dużym uproszczeniu poprzez pojęcie *funkcje prawa* należy rozumieć, iż prawo (zatem normy prawne oraz instytucje prawne) poprzez swoje istnienie i działanie wywołują skutki, czyli realizują określone funkcje wobec otoczenia. Wynika stąd, iż **funkcja prawa to określony skutek istnienia i działania danej normy prawnej lub instytucji**. Skutek ten może być:

- planowany;
- nieplanowany;
- korzystny, czyli eufunkcjonalny;
- niekorzystny, czyli dysfunkcjonalny.

Najczęstszymi podziałami funkcji prawa są poniższe dwie typologie:

I

- funkcja stabilizacyjna;
- dynamizująca;
- ochronna;
- organizacyjna;
- represyjna i wychowawcza.

II

- kontrolna;
- dystrybucyjna;
- regulująca konflikty.

I

Funkcja stabilizacyjna - sprowadza się do tego, że skutkiem prawa jest utrwalanie ładu w społeczeństwie. Polega na stabilności prawa.

Funkcja dynamizująca - promuje zmiany w przestrzeni życia społecznego. Prawo jawi się tu jako twór korespondujący z potrzebami społeczeństwa wynikającymi z czasu i miejsca. Zadaniem prawa jest odpowiadanie na te zmiany i potrzeby.

Funkcja ochronna - prawo ma chronić różne wartości. Egzemplifikacją tej funkcji jest tworzenie zasiłków dla bezrobotnych, czy chociażby istnienie urlopów tzw. tacierzyńskich.

Funkcja organizacyjna - polega na tworzeniu jednostek organizacyjnych (na szczeblu państwowym oraz prywatnym). Jej efektem jest istnienie sądów, spółek, fundacji, itd.

Funkcja represyjna i wychowawcza - prawo ma wychowywać w poszanowaniu do norm, ale powinno również rodzić obawę przed dolegliwościami za nieprzestrzeganie jego przepisów. W praktyce funkcja ta sprowadza się do stosowania dolegliwości za naruszenie ustalonych reguł zachowania.

II

Funkcja kontrolna - sprowadza się do kontrolowania zachowań ludzkich w ujęciu szerszym - społecznym. Oznacza to poddanie zachowań i działań jednostki kontroli społecznej. Cel jaki ma pełnić ta funkcja sprowadza się do eliminowania odstępstw od powszechnie obowiązujących przepisów.

Funkcja dystrybutywna - prawo skutkuje rozdziałem określonych dóbr i ciężarów o charakterze zarówno materialnym, jak i moralnym. Funkcja ta ma chronić określone dobra, a praktycznym jej przejawem jest np. ochrona godności ludzkiej, równość.

Funkcja regulująca konflikty - prawo ma regulować spory powstające wskutek działania oraz (nie)przestrzegania jego norm.